

Granskning av upphandlingsprocessen

Ystads helägda kommunala bolag

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Inledning	5
2.1. Bakgrund	5
2.2. Syfte och revisionsfrågor	5
2.3. Metod och genomförande	5
2.4. Revisionskriterier	6
3. Koncernövergripande styrdokument	7
4. Ystad Energi AB	8
4.1. Ansvarsfördelning och organisation	8
4.2. Styrdokument	8
4.3. Intern kontroll	9
4.4. Bedömning	13
5. Ystadbostäder AB och Ystad Industrifastigheter AB	14
5.1. Ansvarsfördelning och organisation	14
5.2. Styrdokument	14
5.3. Intern kontroll	14
5.4. Bedömning	19
6. Ystad Hamn Logistik AB	21
6.1. Ansvarsfördelning och organisation	21
6.2. Styrdokument	21
6.3. Intern kontroll	21
6.4. Bedömning	25
7. AB Ystad Saltsjöbad	26
7.1. Ansvarsfördelning och organisation	26
7.2. Styrdokument	26
7.3. Intern kontroll	26
7.4. Bedömning	27
8. Ystad Teateraktiebolag	28

8.1. Ansvarsfördelning och organisation	28
8.2. Styrdokument	28
8.3. Intern kontroll	28
8.4. Bedömning.....	29
9. Slutsats och rekommendationer	30
9.1. Ystad Energi AB.....	30
9.2. Ystad bostäder AB och Ystad Industrifastigheter AB.....	31
9.3. Ystad Hamn Logistik AB	32
9.4. AB Ystad Saltsjöbad	33
9.5. Ystad Teateraktiebolag.....	34
10. Källförteckning	36
11. Revisionskriterium.....	38
Lag (2016:1145) om offentlig upphandling.....	38
Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna	38
Styrdokument inom inköp och upphandling, Ystad kommunkoncern	39

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av lekmannarevisorerna genomfört en granskning av upphandlingsprocessen i Ystad kommuns helägda bolag: Ystad Energi AB, Ystadbostäder AB och Industrifastigheter AB, Ystad Hamn Logistik AB, AB Ystad Saltsjöbad samt Ystad Teateraktiebolag. Granskningen har syftat till att bedöma om bolagsstyrelserna upphandlar i enlighet med LOU samt interna styrdokument för upphandling och inköp.

Granskningen har genomförts genom intervjuer, dokumentationsstudier och en stickprovsbaserad granskning av upphandlingsunderlag. Intervjuer har genomförts med relevanta nyckelpersoner och en dokumentationsstudie har genomförts avseende riktlinjer och interna rutinbeskrivningar för upphandlingsprocessen.

Granskningen visar att det finns en tydlig ansvarsfördelning avseende upphandlingar. Lika så har fler av bolagen rutiner för att genomföra löpande leverantörsuppföljningar. Däremot konstateras att genomförd stickprovsgranskning visar på att merparten av de granskade stickproven saknar dokumentation helt eller till stor del. Det förekommer även avtal med automatisk förlängning, vilket inte är förenligt med gällande upphandlingslagstiftning.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi bolagsstyrelsen i Ystad Energi AB att:

- ▶ Överväga behovet av bolagsspecifika rutiner som tydliggör tillvägagångsätt vid upphandlingar.
- ▶ Se till att det upprättas dokumentation vid upphandlingar i enlighet med regelverken samt följa upp att så sker.
- ▶ Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.

Vi rekommenderar bolagsstyrelsen i Ystadbostäder AB och Ystad Industrifastigheter AB att:

- ▶ Se till att det upprättas dokumentation vid upphandlingar i enlighet med regelverken samt följa upp att så sker.
- ▶ Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- ▶ Utveckla uppföljningen av den interna kontrollplanen så att det framgår vilka eventuella avvikelser som har konstaterats samt hur dessa ska hanteras.
- ▶ Identifiera och avsluta avtal med automatisk förlängning.

Vi rekommenderar bolagsstyrelsen i Ystad Hamn Logistik AB att:

- ▶ Se till att det upprättas dokumentation vid upphandlingar i enlighet med regelverken samt följa upp att så sker.

- ▶ Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- ▶ Identifiera och avsluta avtal med automatisk förlängning.

Vi rekommenderar bolagsstyrelsen i AB Ystad Saltsjöbad att:

- ▶ Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- ▶ Införa kontroller av efterlevnaden av LOU vid upphandlingar samt att inköp genomförs från de leverantörer som bolaget tecknat avtal med (leverantörstrohet).

Vi rekommenderar bolagsstyrelsen i Ystad Teateraktiebolag att:

- ▶ Överväga behovet av bolagsspecifika rutiner som tydliggör tillvägagångsätt vid upphandlingar.
- ▶ Införa kontroller av efterlevnaden av LOU vid upphandlingar samt att inköp genomförs från de leverantörer som bolaget tecknat avtal med (leverantörstrohet).
- ▶ Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- ▶ Utveckla uppföljningen av den interna kontrollplanen så att det framgår vilka eventuella avvikelser som har konstaterats samt hur dessa ska hanteras.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Ystads kommunala bolag köper varor och tjänster för stora belopp årligen. Majoriteten av bolagen ska följa lagen om offentlig upphandling (LOU). Upphandlande enheter som bedriver verksamhet inom områdena vatten och energi ska tillämpa lagen om upphandling i försörjningssektorerna (LUF). LUF och LOU ställer höga krav på korrekt hantering och god beställar- och upphandlingskompetens.

Erfarenheter visar att efterlevnaden av LOU/LUF är förenad med ett antal svårigheter och risker för de upphandlande myndigheterna. Ett återkommande mönster är att den upphandlande myndigheten oftast har riktlinjer/rutiner/tillräckliga kunskaper och stöd i form av IT-verktyg eller motsvarande på central nivå. Flera inköp och upphandlingar, särskilt på direktupphandlingsnivå, sker dock ofta på en decentraliserad nivå ute i organisationen. Mot bakgrund av ovan har lekmannarevisionen beslutat att granska de kommunala bolagen i Ystads kommuns upphandlingsprocess.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen har syftat till att bedöma om Ystads kommunala bolag upphandlar i enlighet med LOU/LUF samt interna styrdokument för upphandling och inköp. Granskningen har även syftat till att bedöma om bolaget har säkerställt att inköp sker inom tecknade ramavtal.

I granskningen har följande revisionsfrågor besvarats:

- ▶ Följer Ystads kommunala bolagsstyrelser lagen om offentlig upphandling och kommunens policy med tillhörande riktlinjer på ett ändamålsenligt sätt?
- ▶ Genomförs inköp inom tecknade ramavtal?
- ▶ Finns en ändamålsenlig ansvarsfördelning avseende upphandlingar?
- ▶ Säkerställer Ystads kommunala bolagsstyrelser att det finns tillräcklig kompetens samt att ansvariga erbjuds ett tillräckligt stöd för att utföra upphandlingar?
- ▶ Finns en tillräcklig intern kontroll inom upphandlingar och inköpsområdet?

2.3. Metod och genomförande

Granskningen har genomförts under perioden maj-oktober 2023. Granskningen avser Ystads kommuns helägda kommunala bolag.

Granskningen har genomförts genom intervjuer, dokumentationsstudier och en stickprovsbaserad granskning av upphandlingsunderlag. Registeranalys av

leverantörsreskontran har använts för att välja ut sammanlagt 30 inköp/upphandlingar för granskning.

Intervjuer har genomförts med ansvarig/samordnande funktion inom bolagen. En dokumentationsstudie har genomförts avseende riktlinjer och interna rutinbeskrivningar för upphandlingsprocessen.

Stickprovskontrollen har genomförts genom att upphandlingsförfarandet granskats översiktligt och eventuella brister i förfarandet påtalats. Registeranalysen har gett en samlad bild över bolagets inköp fördelat på antal leverantörer och belopp. Registeranalysen har även visat på om det finns leverantörer som saknas i avtalskatalogen, om det finns organisationsnummer som är registrerat på flera leverantörer samt om leverantörsregistret innehåller leverantörer som har anmärkningar hos Retriever. En anmärkning kan exempelvis utgöras av att bolaget har inlett en konkurs, bolaget är upplöst genom fusion eller att verksamheten har upphört.

Stickprovsundersökningen och registeranalysen har genomförts i Ystad Energi AB, Ystadbostäder AB och Ystad hamn Logistik AB. Övriga bolag har granskats genom intervjustudier och dokumentanalys.

Granskningen har omfattat följande steg:

- ▶ Kartläggning av samtliga transaktioner som rör inköp av varor och tjänster har genomförts genom en databaserad registeranalys för perioden 2022 samt januari till och med maj 2023.
- ▶ En samlad bild över bolagets inköp, fördelat på antal leverantörer, belopp, antal fakturor etc. samt ingångna avtal har arbetats fram.
- ▶ Med utgångspunkt från genomförd registeranalys identifieras 30 stickprov av leverantörer till bolaget. Både stickprov avseende direktupphandlingar och upphandlingar över direktupphandlingsgränsen har granskats inom ramen för stickprovskontrollen.

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier, för att läsa mer om revisionskriterierna se kapitel 11.

I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- ▶ Lag (2016:1145) om offentlig upphandling
- ▶ Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna
- ▶ Kommunallag (2017:725), 6 kap.
- ▶ Inköpsstrategi för Ystads kommun och helägda bolag (version 2021-09-06)
- ▶ Rutiner för direktupphandling (version 2021-09-06)
- ▶ Rutiner till inköpsstrategin (version 2021-09-06)

3. Koncernövergripande styrdokument

Det finns fyra koncernövergripande styrdokument avseende upphandling: inköpsprocessen i kommunen, inköpsstrategin i kommunen, rutiner för direktupphandling, samt rutiner till inköpsstrategin.

- ▶ I kommunens inköpsprocess finns en beskrivning av hur inköp ska gå till. Vidare ges en översiktlig illustration som beskriver olika roller och funktioner samt hur ansvarsfördelningen ser ut genom processen.
- ▶ Inköpsstrategin för kommunen och de helägda bolagen ska utgöra grund för prioritering och beskriver hur kommunen ska uppnå uppsatta mål inom området. Inköpsstrategin beskriver bland annat ansvarsfördelningen vid inköp av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder, verksamhetsansvariga chefer, kommunens centrala inköpsfunktion samt bolagen.
- ▶ Till inköpsstrategin har kommunen även tagit fram rutiner som syftar till att förtydliga inköpsprocessen.
- ▶ Rutinerna för direktupphandling beskriver arbetsprocessen från att ett behov uppkommer till dess att avtal skrivs. Dokumentet innehåller även en blankett för dokumentation av direktupphandlingar samt anvisningar för hur denna blankett skall fyllas i.

För att läsa mer om styrdokumentet, se kapitel 11.

4. Ystad Energi AB

4.1. Ansvarsfördelning och organisation

Ystad Energi AB har 35 anställda i organisationen. Bolaget är uppdelat i tre affärsområden: elnät, fjärrvärme, samt öppet stadsnät. Det finns en utförandeenhet och en administrationsorganisation som arbetar mot alla tre affärsområden.

Bolaget får stöd av en upphandlare från kommunen. Stödet motsvarar en 25 procents tjänst. Upphandlaren sköter all samverkan mellan kommunen och bolaget. Respektive affärsområdeschef arbetar nära upphandlaren och förmedlar uppkomna upphandlingsbehov. Affärsområdescheferna är delaktiga i att utforma kravspecifikationer och deltar vid anbudsutvärderingar. Direktupphandlingar görs både av upphandlaren på kommunen och bolaget själva. Av intervju framkom att upphandlaren ska avsluta sin tjänst under hösten 2023. Det finns ingen plan för överlämning till eventuell ersättare. Bolaget lyfter vikten av att ha en upphandlingsresurs med kompetens om både bolaget och branschen.

Vi har tagit del av underlag från februari 2023 som beskriver vilka personer inom bolaget som är inköpsberättigade, inom vilka områden dessa personer får genomföra inköp samt vilken beloppsbegränsning respektive person har.

I den koncernövergripande inköpsstrategin framgår att bolagen ansvarar för sina egna inköp, upphandlingar och uppföljningar. I de fall bolagens behov sammanfaller med kommunen ska upphandlingsarbetet samordnas. I bolaget sker detta via att upphandlaren får förfrågan av kommunen huruvida bolaget vill ingå som en avtalspart. Det är även upphandlaren som håller bolaget uppdaterat om gällande regler och krav för upphandling och inköp.

Identifiera behov av upphandlingar

En gång om året ser upphandlaren över vilka upphandlingar som behöver genomföras framöver. Detta stäms sedan av mot befintliga avtal hos exempelvis kommunen. Om det redan finns existerande avtal används dessa i stället för att upphandla på nytt, under förutsättning att bolaget omfattas av avtalet.

4.2. Styrdokument

Bolaget har ett bolagsspecifikt flödesschema som illustrerar bolagets arbetsrutiner från att en upphandling är klar till att ansvarig chef attesterar fakturan. Utöver detta har bolaget inte tagit fram några egna styrdokument som är anpassade utifrån bolagets verksamhet och organisation. Bolaget hänvisar i stället till de koncernövergripande styrdokumenterna. Ystad Energi AB har inte deltagit i framtagandet och har inte fått lämna synpunkter på dokumentens utformning. Vid intervju framförs att styrdokumenterna hade kunnat anpassas mer utifrån bolagets verksamhet.

4.3. Intern kontroll

I kommunens rutiner till inköpsstrategin konstateras vikten av att man agerar och rapporterar in avvikelser omgående via avtalsdatabasen, samt att förvaltningarna och de kommunala bolagen bör ta med kontraktsuppföljning i deras internkontrollplaner.

Bolagets internkontrollplan för 2023 omfattar en kontrollpunkt kopplad till inköpsrutiner. Kontrollen avser att leverantörerna fakturerar enligt avtal och efterlever villkoren. I delårsrapporten (31 augusti 2023) för Ystad Energi AB framgår att kontrollen har genomförts utan anmärkning. Det framgår ingen närmare beskrivning av utfallet i kontrollen.

Vi har tagit del av en flödesprocess som illustrerar flödet från att en upphandling är klar till dess att ansvarig chef attesterar fakturan. Bolagsstyrelsen godkänner årligen vilka funktioner som ska vara inköpsberättigade samt till vill beloppsgränser.

Kompetens

I koncernens rutiner till inköpsstrategin beskrivs de olika rollerna i inköpsprocessen och vilka utbildningar respektive roll ska ha genomgått.

Vid intervju framkom det att bolaget inte har genomfört några externa utbildningar inom upphandlingsområdet. Upphandling uppmärksammas istället genom interna diskussioner i bolaget samt att upphandlingsstödet från kommunen löpande utbildar och vägleder de medarbetare som genomför inköp och upphandlingar. Därutöver uppges att de som genomför upphandlingar har tidigare erfarenhet av upphandlingar. Vid större förändringar inom upphandlingsområdet förmedlar upphandlaren ut detta till bolaget.

Systemstöd

Bolaget registrerar samtliga avtal i ärendehanteringssystemet. I samband med att avtalet registreras lägger bolaget in en bevakning om att avtalsansvarig så få en påminnelse när avtalet närmar sig utgångsdatum. Därutöver har bolaget tillgång till en kommunövergripande avtalsdatabas.

Uppföljning

Enligt inköpsstrategin ska verksamheten årligen sammanställa sina inköpsbehov i en upphandlingsplan samt genomföra avtalsuppföljning. I inköpsstrategin framgår att samtliga upphandlingar ska innehålla en uppföljningsplan.

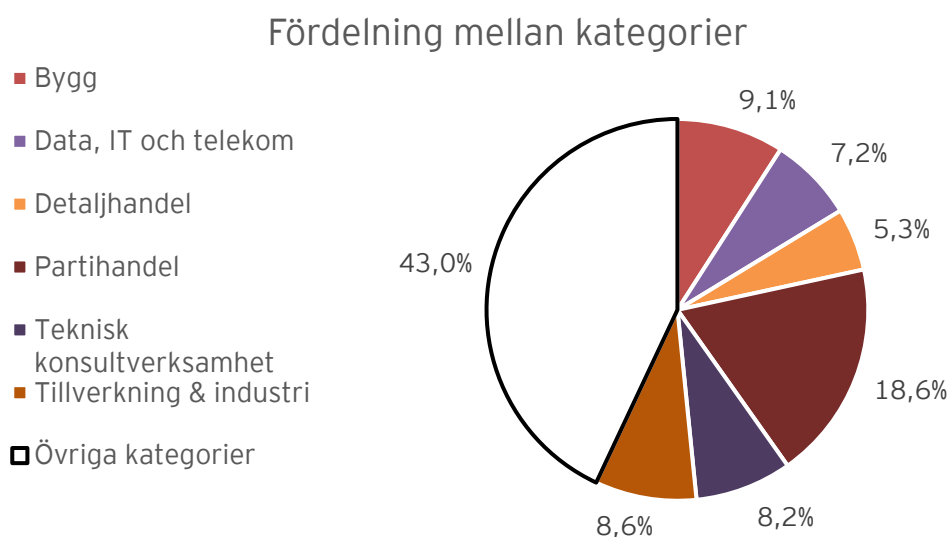
Vi har tagit del av bolagets upphandlingsplan. Upphandlingsplanen presenteras årligen för bolagsstyrelsen samt med kommunens inköps- och upphandlingsenhet. Planen innehåller information kring bolagets avtal, bland annat start- och slutdatum, huruvida avtalet är förlängt eller inte, samt till vilket datum som avtalet kan förlängas som längst. Utifrån planen får bolaget en översikt över gällande avtal och när det är dags att förlänga alternativt upphandla på nytt. Av intervju framgår att

respektive beställare ansvarar för att kontrollera att fakturorna överensstämmer med avtalat pris och inköpt kvantitet. Bolaget har tidigare genomfört kontroller av leverantörstrohet, men det har inte gjorts några kontroller i närtid.

lakttagelser registeranalys

Ystad Energi AB:s leverantörsregister innehåller sammanlagt 1 190 leverantörsnamn. Registeranalysen genomförd visar att registret innehåller 1 124 unika organisationsnummer. Det finns därmed 66 rader i registret som exempelvis saknar organisationsnummer eller att samma organisationsnummer finns registrerat på flera olika namn.

I nedanstående diagram framgår Ystad Energi AB:s inköp fördelat per kategori:

Vidare har transaktionslistan för 2022 stämts av mot Retriever för att kontrollera om det finns bolag med anmärkning. En anmärkning kan exempelvis utgöras av att bolaget har inlett en konkurs, bolaget är upplöst genom fusion eller att verksamheten har upphört.

Registeranalysen visar att Ystad Energi AB:s transaktionsregister innehåller 21 bolag med anmärkning. Bolagets transaktionslista innehåller 5 bolag som är inaktiva enligt Retriever.

lakttagelser från stickprovsundersökningen

Vid inköp över direktupphandlingsgränsen kontrolleras:

- ▶ anbudsutvärdering
- ▶ tilldelningsbeslut
- ▶ avtal

Vid direktupphandlingar har vi kontrollerat huruvida inköpet har konkurrensutsatts, om det har använts en direktupphandlingsblankett samt om det finns ett avtal. Enligt LUF ska en upphandlande myndighet dokumentera genomförandet av en direktupphandling om upphandlingens värde uppgår till minst 100 000 kronor. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att myndigheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden.

I tabellen nedan redovisas resultaten från del ett i stickprovsundersökningen. Endast avvikelser kommenteras. Fakturerade belopp avser januari-december 2022.

Inköp över direktupphandlingsgränsen

Leverantör	Fakturerat	Köpet avser	Kommentar
Againity AB	1,4 mnkr	ORC-turbiner till värmeverk, energisystem	Enligt uppgift har inköpen skett via inköpscentralen Sinfra. Leverantören återfinns bland ramavtalsleverantörerna på Sinfras hemsida. Inköpet avser en elproduktionsanläggning är därför undantaget från LUF.
Plåtexpressen i Malmö AB	7,2 mnkr	Fasad till ackumulator, byggentreprenad	Inga avvikelser har noterats.
Procranes AB	2,2 mnkr	Travers för biobränsle	I tilldelningsbeslutet framgår att fyra leverantörer tillfrågades men endast Procranes AB lämnade anbud. Med anledning av att endast ett anbud lämnades saknas anbudsutvärdering.
Kristianstad Elektrotekniska AB	1,4 mnkr	Information saknas.	Vi har inte tagit del av något avtal eller underlag avseende eventuell upphandling ¹ .
Logostor Syd AB	3,8 mnkr	Fjärrvärmerör	Inköpen har skett via inköpscentralen Sinfra. Leverantören återfinns bland ramavtalsleverantörerna på Sinfras hemsida. I Sinfras avropsvägledning framgår att tillvägagångssätten för avropen ska

¹ Vid sakgranskning framförs att det saknades interna styrdokument som reglerade hur upphandlingen skulle dokumenteras och arkiveras. Enligt uppgift har inköpet konkurrensutsatts men att dokumentationen därmed inte har sparats.

dokumenteras. Vi har inte tagit del av någon dokumentation från avropen.

Inköp under direktupphandlingsgränsen (1,2 mnkr)

Leverantör	Fakturerat	Köpet avser	Kommentar
Ängsberga Skogsentreprenad	630 tkr	Fjärrvärme, bränsleupphandling	Vi har tagit del av underlag som stödjer att leverantören ingår i bolagets bränsleupphandling. Det saknas dokumenterat avtal.
Ableja Maskinuthyrning	850 tkr	Ett flertal olika tjänster, exempelvis uthyrning av maskiner och materiel, utbildningar samt reparation av maskiner	Vi har inte tagit del av något avtal eller underlag avseende eventuell direktupphandling ² .
LMT Elteknik AB	690 tkr	Scada-system för övervakning och styrning av fjärrvärmeanläggningar.	Vi har inte tagit del av något avtal eller underlag avseende eventuell direktupphandling. Enligt uppgift kräver inköpet detaljerad insyn och kunskap i bolagets styr- och regelprocesser och är därför av tekniska skäl svårt att konkurransutsätta.
Containerpoolen i Sverige AB	480 tkr	Dokumentation saknas.	Vi har inte tagit del av något avtal eller underlag avseende eventuell direktupphandling.
Ystad Järn	370 tkr	Dokumentation saknas.	Vi har inte tagit del av något avtal eller underlag avseende eventuell direktupphandling ³ .

² Vid sakgranskning framförs att det saknades interna styrdokument som reglerade hur upphandlingen skulle dokumenteras och arkiveras. Enligt uppgift har inköpet konkurransutsatts men att dokumentationen därmed inte har sparats.

³ Vid sakgranskning framförs att det saknades interna styrdokument som reglerade hur upphandlingen skulle dokumenteras och arkiveras. Enligt uppgift har inköpet konkurransutsatts men att dokumentationen därmed inte har sparats.

4.4. Bedömning

Vi bedömer att styrelsen har säkerställt en tydlig ansvarsfördelning genom att de årligen beslutar om vilka som ska vara inköpsberättigade. Däremot bedömer vi att det är en brist att bolaget inte har konkretiserat de koncernövergripande riktlinjerna till bolagsspecifika rutiner. Vi noterar att bolaget tagit fram bolagsspecifik rutin för processen från att upphandling är klar till att chef attesterar fakturan. Däremot saknas bolagsspecifika rutiner för själva upphandlingsprocessen. Bedömningen görs även mot bakgrund av att bolaget inte har varit delaktiga i framtagandet av de koncernövergripande riktlinjerna. Bolagets verksamhet omfattas av flera undantag enligt LUF vilket vi bedömer ställer krav på rutiner som är anpassade till den egna verksamheten.

Genomförd stickprovsundersökning visar att dokumentation saknas helt eller delvis i sju av tio stickprov. I fyra stickprov har vi inte tagit del av något underlag alls. Vi gör därmed bedömningen att styrelsen inte har säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll på området. För att nå en hög grad av efterlevnad gentemot lagstiftning och styrdokument är det viktigt att dessa förankras väl hos medarbetare samt att det är tydligt vilka förväntningar och krav som ställs på hur inköp av varor och tjänster ska genomföras.

Styrelsen behöver säkerställa att upphandlingar genomförs i enlighet med LUF och interna riktlinjer samt att bolaget gör inköp från de leverantörer som bolaget har tecknat avtal med. Bedömningen görs mot bakgrund av att det inte genomförs några systematiska kontroller av avtalstrohet, det vill säga att bolagen följer tecknade ramavtal.

5. Ystadbostäder AB och Ystad Industrifastigheter AB

5.1. Ansvarsfördelning och organisation

Ystadbostäder AB har 17 anställda, uppdelade i tre avdelningar: förvaltning, ekonomiavdelning, samt marknad och kommunikation. Ystadbostäder AB sköter ekonomin för Ystad Industrifastigheter AB. Industrifastighetsbolaget har endast en anställd, deras VD.

Liksom för Ystad Energi AB har bolagen en resurs genom kommunen (samma person) som stöttande upphandlingsfunktion. Stödet från den centrala upphandlingsenheten motsvarar 40 % (20 % i respektive bolag). Utöver detta köper bolagen en upphandlingstjänst av kommunen då deras behov är större än motsvarande 40 %.

Vid intervju framkommer att bolagen inte genomför några annonserade upphandlingar på egen hand. Samtliga annonserade upphandlingar genomförs med stöd av kommunens upphandlingsenhet eller extern konsult. Bolagen medverkar i att formulera kraven i upphandlingarna samt i utvärderingen av anbuden. Direktupphandlingar genomförs av bolagen. Vid intervju framförs att cirka 95 procent av bolagens inköp omfattas av ramavtal.

I inköpsstrategin framgår det att bolagen ansvarar för sina egna inköp, upphandlingar och uppföljningar. I de fall bolagens behov sammanfaller med kommunen ska upphandlingsarbetet samordnas. Vid intervju framförs att bolagen upplever att det finns en god samverkan med kommunen i upphandlingsfrågor.

5.2. Styrdokument

Ystadbostäder AB har en rutinbeskrivning för avrop. Rutinen beskriver hur medarbetare ska göra avrop från upphandlade ramavtal och syftar till att ge alla medarbetare ett gemensamt arbetssätt och säkerställa likvärdig behandling av alla entreprenörer. Bolagen har inga övriga bolagsspecifika styrdokument.

Vid intervju framkom det att de koncernövergripande styrdokumenterna avseende upphandling inte används i det dagliga arbetet. Bolagen har inte medverkat i framtagandet av styrdokumenterna, exempelvis genom remissrundor.

5.3. Intern kontroll

Internkontrollplan för 2022 innehåller kontrollmoment kopplat till felaktiga leverantörsfakturor. Kontrollen bestod av att säkerställa att fakturaunderlaget medföljer fakturorna. I uppföljningen framgår att det noterades avvikelser men det går inte att utläsa vad avvikelserna bestod av. Vid sakgranskning framkommer att styrelse och VD under våren 2022 identifierade riskmoment kopplat till avrop via

ramavtal, direktupphandling och bristande redovisning av fakturaunderlag. Mot bakgrund av detta valde bolagen därför att utöka internkontrollplanen för 2022 med kontrollpunkter avseende:

- ▶ Ramavtal och direktupphandling
- ▶ Avtalsuppföljning, register
- ▶ Avropsbehörighet
- ▶ Attest och leveranskontroll
- ▶ Medvetenhet om policy

Vi har inte tagit del av något underlag som visar på att den interna kontrollplanen har utökats. Enligt uppgift har bolagen granskat samtliga policys och uppdaterat attestinstruktioner för avrop samt avtalsbeloppsgränser. Därutöver har det tillkommit flera nya ramavtal inom områden där det tidigare saknades avtal⁴. Vi har tagit del av bolagens uppdaterade attestförteckning från mars 2023. I underlaget framgår bland annat namn på medarbetare, vilken typ av attest/åtgärd det gäller samt vilket maxbelopp respektive medarbetare har per beställning/avrop. Vi har även tagit del av underlag som visar att samtliga medarbetare i bolagen medverkat vid en genomgång av bolagens olika policys.

För att säkerställa att alla medarbetare är medvetna om vilka avtal som gäller skickas alla avtal ut till samtliga medarbetare. Avtal finns även utskrivna i pärmar hos medarbetarna. Bolagens leverantörer finns registrerade affärssystemet vilket gör att endast de leverantörer som är registrerade blir synliga vid beställningar.

Kompetens

Bolagens medarbetare har bjudits in till kommunens utbildningar i upphandlingar.

Bolagen genomförde en extern utbildning i oktober 2023. Utbildningen riktade sig till samtliga medarbetare i bolagen och fokuserade på direktupphandling. Vi har tagit del av underlag som visar utbildningens innehåll. Vid sakgranskning framkommer att medarbetares utbildning följs upp under året i samband med medarbetarsamtal. Vi har tagit del av bolagens mall för medarbetarsamtal där det finns punkter kopplade till medarbetarens utvecklingsbehov samt utvärdering av bolagens rutiner kring kompetensutveckling.

Vid intervju framförs att medarbetarna även får information via nyhetsbrev samt via intern kunskapsdelning.

---

⁴ Ramavtalen avser el-arbeten, måleritjänster, byggservice, byggprojektledning, golvarbeten samt plåtarbeten.

Systemstöd

Bolagen använder sig av systemet Inyett för att granska sina betalfiler. Vid samtliga betalningar görs en kontroll av om leverantören har anmärkningar eller andra oegentligheter.

Kommunen har en avtalsdatabas där de avtal som bolagen ingår tillsammans med kommunen registreras. Utöver detta har bolagen sedan 2023 ett eget avtalsregister där bolagens avtal registreras. Av sakgranskning framgår att kommunens avtalsdatabas inte är komplett. Det framgår vidare att bolagen och kommunen har en pågående dialog för att slippa dubbla system och istället hitta en gemensam lösning. Avtalsdatabaserna upplevs vara svåra att söka i samt att det är en brist att databasen endast innehåller avtalet och inte upphandlingsdokumenten.

Uppföljning

Bolagen har inte någon fastställd rutin för att kontrollera avtalstrohet löpande, utan det görs enligt uppgift på förekommen anledning. När avtal löper ut får avtalsansvarig en notifikation, via avtalsdatabasen.

Bolagen har uppföljningsmöten kvartalsvis där pågående projekt och framtida mål följs upp. Vid dessa möten är diskuterat enligt uppgift även upphandling. Vidare framgår att bolagen har regelbundna vecko- och månadsavstämningar med upphandlingstjänsten från kommunen där följande följs upp:

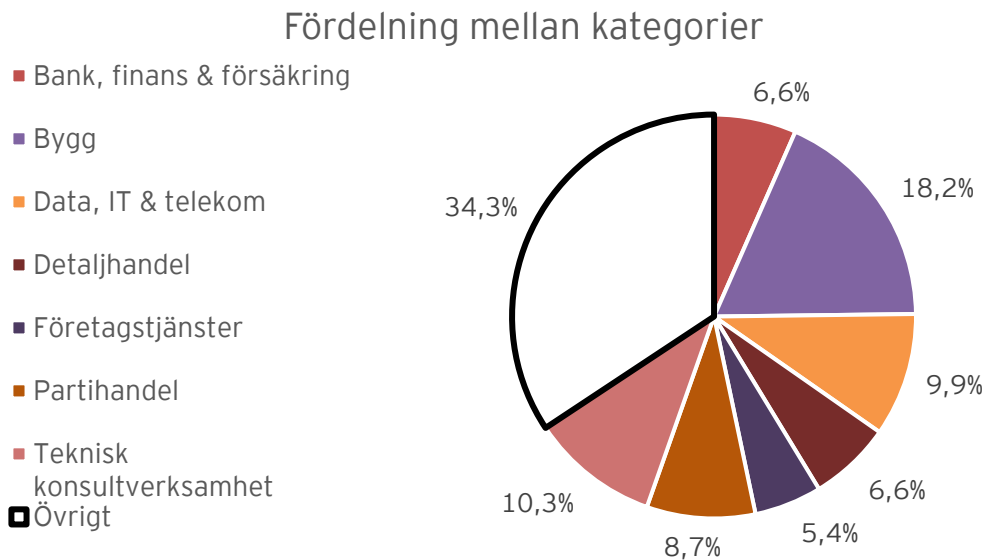
- ▶ Behov av förnyade konkurrensutsättningar inom befintliga ramavtal.
- ▶ Behov av nya direktupphandlingar.
- ▶ Behov av nya service- och ramavtal.
- ▶ Uppföljning av hur befintliga leverantörer fullgör sina åtaganden

Enligt uppgift från intervju är bolagen nöjda med upphandlarens stöd vid avtalsförvaltning- och leverantörsuppföljning. Bolagen har månadsvisa dialoger med de största ramavtalsleverantörerna utifrån en fast agenda. Vid mötena deltar även upphandlaren. Vid teckning av nya avtal anordnar bolagen leverantörsträffar på avdelningsmötena för att informera om avtalen samt uppdrag och omfattning.

lakttagelser registeranalys Ystadbostäder AB

Ystadbostäder AB:s leverantörsregister för 2022 innehåller sammanlagt 437 leverantörsnamn. Registeranalysen visar att registret innehåller 430 unika organisationsnummer. Det finns därmed 7 rader i registret som exempelvis saknar organisationsnummer eller att samma organisationsnummer finns registrerat på flera olika namn.

I nedanstående diagram framgår Ystadbostäder AB:s inköp fördelat per kategori:

Vidare har transaktionslistan stämts av mot Retriever för att kontrollera om det finns bolag med anmärkning. En anmärkning kan exempelvis utgöras av att bolaget har inlett en konkurs, bolaget är upplöst genom fusion eller att verksamheten har upphört.

Registeranalysen visar att Ystadbostäder AB:s lista innehåller 10 bolag med anmärkning. Vidare visar registeranalysen att registret innehåller 6 bolag som är inaktiva enligt Retriever.

Stickprovsundersökning Ystadbostäder AB

Inköp över direktupphandlingsgränsen

Leverantör	Fakturerat	Köpet avser	Kommentar
Skurups måleri AB	1,9 mnkr	Köksluckor och köksinredning	Vi har inte tagit del av något avtal eller underlag avseende eventuell upphandling. Enligt uppgift täcks tjänsten in av ramavtal som gäller fr.o.m. 2023.
Bengtssons tvättmaskins service	0,9 mnkr	Service av tvättutrustning	Upphandlingen genomfördes 2019 som en direktupphandling. I direktupphandlingsblankett framgår att det inte genomfördes någon konkurrensutsättning. Som motivering ges att leverantören tidigare utfört reparationer. Vi har inte tagit del av anbudsutvärdering eller tilldelningsbeslut. Avtalet gäller i ett år fr.o.m.

			2019-05-20, därefter förlängs avtalet automatiskt tills vidare.
Elon Group AB	1,8 mnkr	Vitvaror, installation och service	Leverantören är ansluten till HBV. Det framgår av HBV:s avtal att Ystadbostäder AB är avropsberättigade.
YFAB AB	1 mnkr	Renovering av fasader/fönster	Upphandlingen har genomförts som en direktupphandling. I direktupphandlingsblanketten framgår att det beräknade värdet överstiger direktupphandlingsgränsen på 700 000 kr. Det framgår av blanketten att inköpet inte har konkurrensutsatts. Vi har inte tagit del av anbudsutvärdering eller tilldelningsbeslut.

Inköp under direktupphandlingsgränsen (700 000 tkr)

Leverantör	Fakturerat	Köpet avser	Kommentar
LH Smide	640 tkr	Byte av trätrappor på särskilda byggnader, underhållsåtgärd av platsgjutna betongplatta och pelare till loftgångar.	Upphandlingen har dokumenterats i direktupphandlingsblanketten. Det framgår att inköpet inte har konkurrensutsatts. Direktupphandlingen genomfördes 2021 och det beräknade värdet uppgår till 260 000 kr. Vi har tagit del av en beställningsskrivelse avseende en entreprenad från 2021.
Ystad Låsservice	400 tkr	Låsservice	I direktupphandlingsblanketten framgår att direktupphandlingen har annonserats. Avtalet gäller till och med april 2023 men möjlighet till ett års förlängning.
Bleck och plåt i Ystad AB	340 tkr	Snöröjning och halkbekämpning.	Upphandlingen har dokumenterats i direktupphandlingsblanketten. Det framgår att direktupphandlingen har annonserats men det saknas information om antal inkomna anbud. Undertecknat avtal finns, giltigt t.o.m. 2022-09-27 med möjlighet till två förlängningar à ett år. Vi har tagit del av underlag som stödjer att avtalet förlängts t.o.m. 2024-09-27.
Gullers grupp AB	450 tkr	Kommunikationsbyrå	Vi har inte tagit del av dokumentation som stödjer att inköpet konkurrensutsatts eller att direktupphandlingsblankett har använts. Undertecknat avtal finns,

			giltigt t.o.m. 2020-12-31 med möjlighet till förlängning i 24 månader. Avtalet löper därmed som längst t.o.m. 2022-12-31. Vi har inte tagit del av dokumentation som stödjer att avtalet förlängts.
V&V Installationskon sult AB	280 tkr	Konsulttjänster inom VVS och energi	Vi har inte tagit del av dokumentation som stödjer att inköpet konkurrensutsatts eller att direktupphandlingsblankett har använts. Dokumenterat avtal saknas ⁵ .
Allpipe AB	600 tkr	VVS och underhållsarbeten för AV rör, avloppsunderentreprenör	Blankett för direktupphandling finns men det saknas information om beställare och datum. Av blanketten framgår att inköpen inte har konkurrensutsatts. Vi har inte tagit del av något dokumenterat avtal.

5.4. Bedömning

Vi bedömer att styrelserna har säkerställt en tydlig ansvarsfördelning genom rutinen för avrop av upphandlade ramavtal. Genomförd stickprovsundersökning visar dock att dokumentation saknas helt eller delvis i sju av tio stickprov. I två fall saknar vi underlag helt. Vi ser det som särskilt allvarligt att det i sju av stickproven framgår att inköpet inte har konkurrensutsatts alternativt att det saknas underlag som styrker att inköpet har konkurrensutsatts. Avtal med s.k. automatisk förlängning förekommer, vilket inte är förenligt med gällande upphandlingslagstiftning.

Mot bakgrund av resultatet i stickprovsundersökningen gör vi bedömningen att styrelserna inte har säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll på området. Vi ser positivt på att bolagen har identifierat upphandlingsprocessen som ett utvecklingsområde samt vidtagit åtgärder under 2023 för att stärka processen. Samtidigt vill vi påtala vikten av att fortsatt bevaka följsamhet till de interna rutinerna vid inköp och upphandling, särskilt vid inköp under direktupphandlingsgränsen. För att nå en hög grad av efterlevnad gentemot lagstiftning och styrdokument är det viktigt att dessa förankras väl hos medarbetare samt att det är tydligt vilka förväntningar och krav som ställs på hur inköp av varor och tjänster ska genomföras.

Vi ser positivt på att den interna kontrollplanen omfattar ett område avseende inköpsrutiner samt att det interna kontrollarbetet utökades med ytterligare riskområden som identifierades under våren 2022. Däremot bedömer vi att bolagen behöver utveckla hur resultatet av de interna kontrollaktiviteterna redovisas och

⁵ Leverantören lämnade en initial offert på 52 000 kronor. Då detta belopp låg under 100 000 kronor valde bolaget att gå vidare utan ytterligare konkurrensutsättning. Under projektets gång uppstod omständigheter som medförde att budget överskreds. Enligt uppgift kunde bolaget inte förutse detta vid tidpunkt för budgetförfrågan.

följs upp. Bedömningen görs mot bakgrund av uppföljningen av 2022 års interna kontrollplan endast beskriver att det noterades avvikelser, men det går inte att utläsa vad avvikelserna bestod av.

Bolagen har rutiner för leverantörsuppföljningar men vi bedömer att det inte finns tillräckliga rutiner för att säkerställa att upphandlingar genomförs i enlighet med LOU och interna riktlinjer samt att bolagen gör inköp från de leverantörer som bolagen har tecknat avtal med. Bedömningen görs mot bakgrund av resultatet i stickprovsundersökningen.

6. Ystad Hamn Logistik AB

6.1. Ansvarsfördelning och organisation

Ystad Hamn Logistik AB har 32 anställda, 22 kollektivanställda och 10 tjänstepersoner. Hamnbolaget arrenderar hamnen av kommunen och alla investeringar i infrastrukturen genomförs därmed av kommunen.

Bolaget köper en upphandlingsresurs genom Ystads kommun, samma person som arbetar mot Ystad Energi AB samt Ystadbostäder AB och Ystad Industrifastigheter AB. Upphandlarens tjänst i Ystad Hamn Logistik AB motsvarar 40 %. Upphandlaren stöttar bolaget i att identifiera befintliga avtal samt vid behov genomföra upphandlingar. Vid större entreprenadupphandlingar förekommer det att bolaget tar hjälp av externa jurister.

Vid intervju framförs att samverkan med kommunen har varit problematisk i vissa situationer. Som exempel ges att kommunen har genomfört upphandlingar där bolaget ingått som avtalspart utan att bolaget blivit tillfrågade på förhand. Bolaget har därmed blivit förbundna till ett avtal där de inte varit delaktiga i att formulera kravspecifikationen och kriterierna i avtalet.

Respektive avdelningschef genomför inköp, vilket styrs av attestreglementet.

6.2. Styrdokument

Vi har tagit del av två styrdokument från Ystad Hamn Logistik AB: Riktlinjer vid direktupphandling samt inköps- och upphandlingspolicy. Vidare har vi tagit del av processbeskrivning för direktinköp samt ett dokument som beskriver gällande beloppsgränser/tröskelvärden för varor och tjänster i förhållande till LUF.

Innehållet i riktlinjen och policyn överensstämmer med innehållet i de koncernövergripande dokumenten. Dock saknas blankett för dokumentation av direktupphandlingar i bolagets version. Bolagets processbeskrivning är från 2018 och illustrerar hur direktinköp ska genomföras, var de olika besluten tas samt vem som ansvarar för respektive steg i processen.

Vid intervju framkommer att bolaget inte medverkat i framtagandet av de kommunövergripande styrdokumenterna. Upphandlingspolicyn har bolaget fått ta del av först i samband med denna granskning. Intervjuade framförde att de velat medverka som remissinstans då dokument inte upplevs vara anpassade efter bolagets verksamhet.

6.3. Intern kontroll

Den interna kontrollplanen för 2023 omfattar inga kontroller avseende upphandling och inköp. 2020 genomfördes kontroller av avtalstrohet där samtliga leverantörer kontrollerades. Det har inte genomförts några kontroller sedan dess.

Kompetens

Den senaste utbildningen anordnades för cirka fyra år sedan. Vid intervju framförs att bolaget indirekt får utbildning via stödet från upphandlaren samt att området uppmärksammas i samband med introduktion av nya medarbetare.

Systemstöd

Bolaget har tillgång till kommunens avtalsdatabas. Upphandlaren som stöttar bolaget genom att registrera avtalen i avtalsdatabasen. Enligt uppgift är databasen inte uppdaterad fullt ut med bolagets samtliga avtal.

Bolagets ekonomichef registrerar även avtalen i redovisningssystemet. Genom redovisningssystemet får bolaget påminnelser när avtalen håller på att löpa ut.

Uppföljning

Som en del i kvalitetsarbetet enligt ISO 9001 genomför bolaget årliga kvalitetsbedömningar av de större ramavtalsleverantörerna. Bedömningarna baseras på fyra kriterier: kvalitet, leverans, samarbetsförmåga samt hållbar produkt. Varje kriterium betygssätt på en skala mellan 1-3 där 1 = ej tillfredsställande, 2 = tillfredsställande och 3= bra.

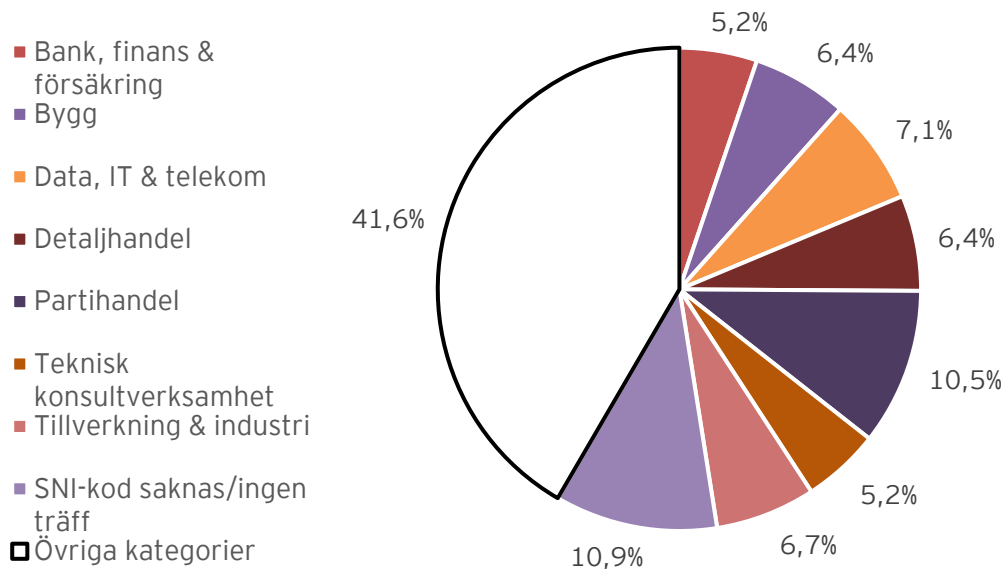
Vidare har bolaget en digital kontrolltjänst i form av Inyett. Tjänsten ger bolaget en överblick av leverantörernas finansiella status och eventuella avvikelser. Vid avvikelse meddelas ekonomichef. Av intervju framkom att bolaget inte genomför några kontroller av leverantörstrohet. Kontroller genomförs i stället på förekommen anledning.

lakttagelser registeranalys Ystad Hamn Logistik AB

Bolagets leverantörsregister för 2022 innehåller sammanlagt 471 leverantörsnamn. Registeranalysen visar att registret innehåller 404 unika organisationsnummer. Det finns därmed 67 rader i registret som exempelvis saknar organisationsnummer eller att samma organisationsnummer finns registrerat på flera olika namn. Enligt uppgift finns det en brist i redovisningssystemet och systemet för elektroniska fakturor som medför att det förekommer att samma leverantör lägg upp i registret flera gånger. Bolaget har påpekat detta till leverantören av systemet men problemet har inte åtgärdats. Vidare framförs att bolaget ser över möjligheterna att ett eventuellt byta leverantör.

I nedanstående diagram framgår Ystad Hamn Logistiks AB inköp fördelat per kategori:

Fördelning mellan kategorier

Vidare har transaktionslistan för 2022 stämts av mot Retriever för att kontrollera om det finns bolag med anmärkning. En anmärkning kan exempelvis utgöras av att bolaget har inlett en konkurs, bolaget är upplöst genom fusion eller att verksamheten har upphört. Registeranalysen visar att Ystad Hamn Logistiks transaktionslista innehåller nio bolag med anmärkning. Vidare visar registeranalysen att transaktionslistan innehåller två bolag som är inaktiva enligt Retriever.

Stickprovsundersökning Ystad Hamn Logistik AB

Inköp över direktupphandlingsgränsen

Leverantör	Fakturerat	Köpet avser	Kommentar
Bravida Sverige AB	1,5 mnkr	El-arbeten	Inga avvikelser noterades.

Inköp under direktupphandlingsgränsen (1 200 000 tkr)

Leverantör	Fakturerat	Köpet avser	Kommentar
Actemium Electro AB	520 tkr	Drift och underhåll av landanslutningsstation	Vi har inte tagit del av dokumentation som stödjer att inköpet konkurrensutsatts eller att direktupphandlingsblankett använts. Vi har tagit del av ett avtal daterat 2014 och ett anbud daterat 2021. Det framgår ingen giltighetstid av avtalet.
Strukton Rail AB	1 mnkr ⁶	Spårbesiktning, besiktning vägskydd samt felavhjälp	Vi har inte tagit del av dokumentation som stödjer att inköpet konkurrensutsatts eller att direktupphandlingsblankett använts. Undertecknat avtal finns, giltigt t.o.m. 2021-01-01 med möjlighet till förlängning i 1 år. Avtalet kan därmed ha gällt som längst till 2022-01-01. Vi har inte tagit del av någon dokumenterad förlängning inom ramen för granskningen.
Söderberg & Partners Insurance Consulting AB	830 tkr ⁷	Tjänsterelaterade försäkringar	Vi har inte tagit del av dokumentation som stödjer att inköpet konkurrensutsatts eller att direktupphandlingsblankett använts. Undertecknat avtal finns, giltigt t.o.m. 2023-03-14. Om ingen part sagt upp avtalet löper det automatiskt i perioder om ett år i taget.
El-centralen i Ystad	397 tkr	Dokumentation saknas.	Vi har inte tagit del av något avtal eller underlag avseende eventuell direktupphandling.
Emil Persson Blästring & Smide	340 tkr	Dokumentation saknas.	Vi har inte tagit del av något avtal eller underlag avseende eventuell direktupphandling.

⁶ Vid sakgranskning framförs att 978 tkr makulerat på grund av felfakturering.

⁷ Vid sakgranskning framförs att 730 tkr kollektivavtalstvingande avgifter till pensionsinstitut och inte till leverantören.

Hyrbolaget i Skåne AB	320 tkr	Uthyrningsverksamhet av maskiner och inventarier	Vi har inte tagit del av dokumentation som stödjer att inköpet konkurrensutsatts eller att direktupphandlingsblankett använts. Undertecknat avtal finns, giltigt t.o.m. 2023-03-31.
Kontek	280 tkr	Löneadministration	Vi har inte tagit del av dokumentation som stödjer att inköpet konkurrensutsatts eller att direktupphandlingsblankett använts. Undertecknat avtal finns, giltigt t.o.m. 2018-08-31. Avtalet löper automatiskt vidare om ett år per period om ingen part säger upp avtalet.
Miljöexpressen AB	210 tkr	Sanitärutrustning, hygienlösningar	Vi har inte tagit del av dokumentation som stödjer att inköpet konkurrensutsatts eller att direktupphandlingsblankett använts. Undertecknat avtal finns, giltigt t.o.m. 2012-12-31 och har därmed löpt ut.
South-East Communication AB	280 tkr	Dokumentation saknas.	Vi har inte tagit del av något avtal eller underlag avseende eventuell direktupphandling.

6.4. Bedömning

Vi bedömer att styrelsen genom attestreglementet har tydliggjort ansvarsfördelningen och därmed vilka som har möjlighet att genomföra inköp.

Genomförd stickprovsundersökning visar dock att nio av tio granskade stickprov har avvikelser. I tre fall saknar vi underlag helt. Vi ser det som särskilt allvarligt att det i nio av stickproven saknas dokumentation som styrker att inköpet har konkurrensutsatts. Två av de granskade stickproven innehåller avtal som har löpt ut. Avtal med s.k. automatisk förlängning förekommer, vilket inte är förenligt med gällande upphandlingslagstiftning.

Bolaget har rutiner för leverantörsuppföljningar som en del i arbetet utifrån ISO 9001. Däremot bedömer vi att det inte finns tillräckliga rutiner för att säkerställa att upphandlingar genomförs i enlighet med LUF och interna riktlinjer samt att bolaget gör inköp från de leverantörer som bolaget har tecknat avtal med. Bedömningen görs mot bakgrund av att resultatet i stickprovsundersökningen samt att det inte genomförs några systematiska kontroller av följsamheten till LUF eller avtalstrohet, det vill säga att bolagen följer tecknade ramavtal.

Vi gör därmed bedömningen att styrelsen inte har säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll och kompetens på området. Bedömningen görs mot bakgrund av resultatet i stickprovsundersökningen samt att det saknas utbildningsinsatser på området. För att nå en hög grad av efterlevnad gentemot lagstiftning och styrdokument är det viktigt att dessa förankras väl hos medarbetare samt att det är tydligt vilka förväntningar och krav som ställs på hur inköp av varor och tjänster ska genomföras.

7. AB Ystad Saltsjöbad

7.1. Ansvarsfördelning och organisation

AB Ystad Saltsjöbad har en VD motsvarande en halvtidstjänst samt en sekreterare som arbetar 25 %. Bolagets verksamhet utgörs huvudsakligen av förvaltning av fastigheten.

Bolagets direktupphandlingar genomförs av VD. Vid större upphandlingar tar VD hjälp av kommunens upphandlingsenhet eller extern kompetens. Gällande stödet från kommunen har intervjuad inget att anmärka på utan tycker den kontakt som finns mellan bolaget och kommunen har fungerat bra, även fast deras kontakt är begränsad. Vid intervju framförs att fastighetens verksamhet ställer krav på att reparationer och tjänster kan utföras med kort varsel, även vid obekväma tider.

Vid upphandling av ramavtal för VVS och el-tjänster har VD tillfrågat tre till fyra leverantörer. Anbudet har enligt uppgift presenterats för styrelsen som därefter fattat beslut om tilldelning. Vi har tagit del av bolagets ramavtal för VVS-tjänster samt el-tjänster. Ramavtalet avseende VVS-tjänster tecknades 2023-01-01 ramavtalet avseende el-tjänster tecknades 2022-11-29.

7.2. Styrdokument

Bolaget har inga egna riktlinjer, policys, eller övriga styrdokument inom upphandlingsområdet. Bolaget omfattas av de koncernövergripande riktlinjerna.

7.3. Intern kontroll

Vi har tagit del av bolagets internkontrollplan samt risk- och väsentlighetsanalys för 2023. I internkontrollplanen för 2023 kontrollerades två risker, ingen med koppling till upphandling. I risk- och väsentlighetsanalysen för 2023 identifierades en risk kopplad till leverantörsfakturor. Risken bedömdes vara mindre sannolik och ingår därmed inte i internkontrollplanen. Av analysen framgår däremot att risken ska bevakas. Vi har inte tagit del av underlag eller information gällande om eller hur denna bevakning sker.

Kompetens

Det har inte genomförts några utbildningar avseende upphandlingsprocessen. Bolagets VD är delaktig i eller genomför samtliga upphandlingar.

Systemstöd

Bolaget använder sig inte av något systemstöd (exempelvis avtalsdatabas). Vid intervju framförs att bolagets begränsade antal upphandlingarna och avtal medför att inte upplevs finnas behov av systemstöd.

Uppföljning

Vid intervju framkom att VD har månadsvisa möten med sekreteraren för att gå igenom allt som behöver göras i bolaget; i detta ingår även frågor avseende upphandling. Utöver detta har bolaget ingen rutin för att bevaka när avtal löper ut eller leverantörsuppföljning.

Intervjuad förklarar att fastigheten är en känslig anläggning och att VD får kännedom om avvikelser eller brister via gäster eller hyresvärderna.

7.4. Bedömning

Vi ser det som positivt att bolaget har bedömt upphandling som en del i arbetet med risk- och väsentlighetsanalysen och intern kontrollplanen. Bolaget har en begränsad verksamhet med få anställda vilket minskar risker för otydlig ansvarsfördelning och risker att medarbetare inte informeras om vilka leverantörer som ska användas.

Däremot bedömer vi att bolaget behöver systematisera hanteringen av avtal för att bevaka eventuella avtalsförläningar samt när bolaget behöver påbörja nya upphandlingar. Vi bedömer att bolaget bör överväga att genomföra utbildningsinsatser avseende LOU.

8. Ystad Teateraktiebolag

8.1. Ansvarsfördelning och organisation

Bolaget har totalt nio anställda samt 25-30 timanställda som arbetar vid evenemang. VD i bolaget har innehavt tjänsten sedan mars 2023. Bolagets stora kostnader ligger främst i biljettsystem och fastighetsunderhåll (i förstahand måleri). Biljettsystemet direktupphandlades för längesen. Vid intervju framför att det finns en ambition om att genomföra en direktupphandling under året. Målerifirman är enligt uppgift den enda i närområdet som har rätt kompetens för att ta hand om denna typ av fastighet (kulturminnesmärkt). Av intervju framkom att tjänsten planeras konkurrensutsättas framöver för att se om det finns andra som lägger anbud.

Bolaget har möjlighet att ta hjälp av kommunens upphandlingsenhet vid behov. Bolagets inköp består huvudsakligen av mindre inköp från flera olika leverantörer (huvudsakligen till caféverksamheten).

8.2. Styrdokument

Bolaget har inga egna riktlinjer, policys, eller övriga styrdokument. VD är medveten om att det finns kommunövergripande styrdokument men anser att de behöver ta fram egna dokument som är anpassade efter deras verksamhet. Av intervju framkom att det finns en ambition om att ta fram bolagsspecifika styrdokument framöver.

8.3. Intern kontroll

Vi har tagit del av internkontrollplan för 2022 och 2023. I båda planerna ingår en kontrollpunkt kopplad till upphandling. Av planerna framgår att det kvartalsvis ska genomföras stickprov av gjorda beställningar och upphandlingar för att granska att allt genomförts på rätt sätt, vilket sedan ska rapporteras till styrelsen. Det finns ingen dokumenterad uppföljning av resultatet av den interna kontrollen. VD har identifierat ett behov av att komplettera kontrollplanen samt uppföljningen med uppgifter om hur kontrollerna ska genomföras och följas upp.

Kompetens

Det har inte genomförts några utbildningar inom upphandlingsområdet i bolaget. Enligt uppgift från intervju har VD uppmärksammat frågan gällande utbildning/informationsinsatser vid personalträffar. Inom organisationen är det två personer (ansvarig för fastighet respektive café) som sköter upphandlingar, utöver VD. Då organisationen är liten är det VD som sköter det mesta inom upphandlingsområdet tillsammans med kommunens upphandlingsenhet. Ansvariga

för fastighet och café identifierar behov och krav medan VD/kommunen genomför upphandlingarna. VD har tidigare erfarenhet av att genomföra upphandlingar.

Systemstöd

Av intervju framgår att bolaget inte har något systemstöd i upphandlingsarbetet. Enligt VD har bolaget få avtal (omkring tio) och kan själva hålla dessa under uppsikt.

Uppföljning

Det finns inga rutiner för leverantörsuppföljning eller kontroller av att bolaget anlitar de leverantörer som de tecknat avtal med (leverantörstrohet).

8.4. Bedömning

Vi bedömer att det finns en tydlig ansvarsfördelning i praktiken, till följd av att det är få personer i bolaget som genomför upphandlingar. Däremot bedömer vi att det är en brist att bolaget inte har konkretiserat de koncernövergripande riktlinjerna till bolagsspecifika rutiner. Bedömningen görs mot bakgrund av att bolaget inte har varit delaktiga i framtagandet av de koncernövergripande riktlinjerna. Det är positivt att bolaget har identifierat upphandling som ett utvecklingsområde samt att det finns ambitioner om att genomföra upphandlingar samt upprätta egna styrdokument på området.

Vidare bedömer vi att styrelsen inte har säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll och kompetens inom området. Bedömningen görs mot bakgrund av att det saknas utbildningsinsatser på området samt att det inte genomförs några systematiska kontroller av efterlevnaden av LOU vid upphandlingar eller att inköp genomförs från de leverantörer som bolaget tecknat avtal med (leverantörstrohet). För att nå en hög grad av efterlevnad gentemot lagstiftning och styrdokument är det viktigt att dessa förankras väl hos medarbetare samt att det är tydligt vilka förväntningar och krav som ställs på hur inköp av varor och tjänster ska genomföras.

Vi ser positivt på att den interna kontrollplanen omfattar ett område avseende inköpsrutiner. Däremot bedömer vi att bolaget behöver utveckla sin uppföljning av den interna kontrollplanen. Bedömningen görs mot bakgrund av att det inte går att utläsa resultatet av genomförda kontroller.

9. Slutsats och rekommendationer

9.1. Ystad Energi AB

Vi bedömer att styrelsen har säkerställt en tydlig ansvarsfördelning. Däremot bedömer vi att det är en brist att bolaget inte har konkretiserat de koncernövergripande riktlinjerna till bolagsspecifika rutiner utöver processen från att upphandling är klar till att chef attesterar fakturan. Bolagets verksamhet omfattas av flera undantag enligt LUF vilket vi bedömer ställer krav på rutiner som är anpassade till den egna verksamheten.

Genomförd stickprovsundersökning visar att dokumentation saknas helt eller delvis i sju av tio stickprov. I fyra stickprov har vi inte tagit del av något underlag alls. Vi gör därmed bedömningen att styrelsen inte har säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll på området. Styrelsen behöver säkerställa att upphandlingar genomförs i enlighet med LUF och interna riktlinjer samt att bolaget gör inköp från de leverantörer som bolaget har tecknat avtal med.

Revisionsfråga	Svar
Följer Ystad Energi AB lagen om offentlig upphandling inom försörjningssektorerna och kommunens policy med tillhörande riktlinjer på ett ändamålsenligt sätt?	Nej. Genomförd stickprovsundersökning visar att dokumentation saknas delvis eller helt för merparten av stickproven.
Genomförs inköp inom tecknade ramavtal?	Delvis.
Finns en ändamålsenlig ansvarsfördelning avseende upphandlingar?	Ja. Bolaget har säkerställt en tydlig ansvarsfördelning genom att de årligen beslutar om vilka som ska vara inköpsberättigade.
Säkerställer Ystad Energi AB att det finns tillräcklig kompetens samt att ansvariga erbjuder ett tillräckligt stöd för att utföra upphandlingar?	Delvis. Bolagets medarbetare har tillgång till stöd och vägledning av kommunens upphandlingsstöd. Samtidigt visar granskningens stickprovsundersökning på att det saknas dokumentation i flera av de granskade stickproven.
Finns en tillräcklig intern kontroll inom upphandlingar och inköpsområdet?	Nej.

Vi rekommenderar styrelsen i Ystad Energi AB att:

- Överväga behovet av bolagsspecifika rutiner som tydliggör tillvägagångsätt vid upphandlingar.

- ▶ Se till att det upprättas dokumentation vid upphandlingar i enlighet med regelverken samt följa upp att så sker.
- ▶ Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.

9.2. Ystadbostäder AB och Ystad Industrifastigheter AB

Vi bedömer att styrelserna har säkerställt en tydlig ansvarsfördelning samt att det finns rutiner för leverantörsuppföljningar. Däremot bedömer vi att det inte finns en tillräcklig intern kontroll av att upphandlingar genomförs enligt LOU. Genomförd stickprovsundersökning visar att dokumentation saknas helt eller delvis i sju av tio stickprov. Avtal med s.k. automatisk förlängning förekommer, vilket inte är förenligt med gällande upphandlingslagstiftning.

Vi ser positivt på att bolagen har identifierat upphandlingsprocessen som ett utvecklingsområde samt vidtagit åtgärder under 2023 för att stärka processen. Samtidig vill vi påtala vikten av att fortsatt bevaka följsamhet till de interna rutinerna vid inköp och upphandling, särskilt vid inköp under direktupphandlingsgränsen.

Vi noterar att den interna kontrollplanen omfattar ett område avseende inköpsrutiner samt att det interna kontrollarbetet utökades med ytterligare riskområden kopplat till upphandling under våren 2022. Däremot bedömer vi att bolaget behöver utveckla hur resultatet av de interna kontrollaktiviteterna redovisas och följs upp. Bedömningen görs mot bakgrund av uppföljningen av 2022 års interna kontrollplan endast beskriver att det noterades avvikelser, men det går inte att utläsa vad avvikelserna bestod av.

Revisionsfråga	Svar
Följer Ystadbostäder AB och Ystad Industrifastigheter AB lagen om offentlig upphandling och kommunens policy med tillhörande riktlinjer på ett ändamålsenligt sätt?	Nej. Genomförd stickprovsundersökning visar att dokumentation saknas helt eller delvis för merparten av stickproven. Det är särskilt allvarligt att det i sju av stickproven framgår att inköpet inte konkurrensutsatts alternativt att det saknas dokumentation som styrker att inköpet konkurrensutsatts.
Genomförs inköp inom tecknade ramavtal?	Delvis.
Finns en ändamålsenlig ansvarsfördelning avseende upphandlingar?	Ja. Bolagen har en tydlig ansvarsfördelning genom rutin för avrop av upphandlade avtal.
Säkerställer Ystadbostäder AB och Ystad Industrifastigheter AB att det finns tillräcklig kompetens samt att ansvariga erbjuds ett tillräckligt stöd för att utföra upphandlingar?	Delvis. Det har anordnats utbildningar avseende upphandlingsprocessen. Samtidigt visar granskningens stickprovsundersökning på att det saknas dokumentation i flera av de granskade stickproven.

Finns en tillräcklig intern kontroll inom upphandlingar och inköpsområdet?	Nej. Granskningen visar på omfattande brister i dokumentation av upphandlingar.
---	---

Vi rekommenderar Ystadbostäder AB och Ystad Industrifastigheter AB att:

- ▶ Se till att det upprättas dokumentation vid upphandlingar i enlighet med regelverken samt följa upp att så sker.
- ▶ Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- ▶ Utveckla uppföljningen av den interna kontrollplanen så att det framgår vilka eventuella avvikelser som har konstaterats samt hur dessa ska hanteras.
- ▶ Identifiera och avsluta avtal med automatisk förlängning.

9.3. Ystad Hamn Logistik AB

Vi bedömer att styrelsen har tydliggjort ansvarsfördelningen för upphandlingsfrågor samt att det finns former för leverantörsuppföljningar via arbetet utifrån ISO 9001. och därmed vilka som har möjlighet att genomföra inköp.

Genomförd stickprovsundersökning visar dock att nio av tio granskade stickprov har avvikelser. Vi ser det som särskilt allvarligt att det i nio av stickproven saknas dokumentation som styrker att inköpet har konkurrensutsatts. Det förekommer även avtal med s.k. automatisk förlängning förekommer, vilket inte är förenligt med gällande upphandlingslagstiftning. Vi gör därmed bedömningen att styrelsen inte har säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll och kompetens på området.

Revisionsfråga	Svar
Följer Ystad Hamn Logistik AB lagen om offentlig upphandling inom försörjningssektorerna och kommunens policy med tillhörande riktlinjer på ett ändamålsenligt sätt?	Nej. Genomförd stickprovsgranskning visar att dokumentation saknas delvis eller helt för merparten av stickproven. Vi ser det som särskilt allvarligt att det i nio av stickproven saknas underlag som styrker att inköpet har konkurrensutsatts.
Genomförs inköp inom tecknade ramavtal?	Delvis.
Finns en ändamålsenlig ansvarsfördelning avseende upphandlingar?	Ja.
Säkerställer Ystad Hamn Logistik AB att det finns tillräcklig kompetens samt att ansvariga erbjuder ett tillräckligt stöd för att utföra upphandlingar?	Nej. Det saknas utbildningsinsatser på området och genomförd stickprovsgranskning visar på brister.

<p>Finns en tillräcklig intern kontroll inom upphandlingar och inköpsområdet?</p>	<p>Nej. Granskningen visar på omfattande brister i dokumentation av upphandlingar. Bolaget genomför inga systematiska kontroller av följsamheten till LUF eller avtalstrohet.</p>
--	---

Vi rekommenderar Ystad Hamn Logistik AB att:

- ▶ Se till att det upprättas dokumentation vid upphandlingar i enlighet med regelverken samt följa upp att så sker.
- ▶ Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- ▶ Identifiera och avsluta avtal med automatisk förlängning.

9.4. AB Ystad Saltsjöbad

Vi ser det som positivt att bolaget har bedömt upphandling som en del i arbetet med risk- och väsentlighetsanalysen och intern kontrollplanen. Bolaget har en begränsad verksamhet med få anställda vilket minskar risker för otydlig ansvarsfördelning och risker att medarbetare inte informeras om vilka leverantörer som ska användas.

Däremot bedömer vi att bolaget behöver systematisera hanteringen av avtal för att bevaka eventuella avtalsförläningar samt när bolaget behöver påbörja nya upphandlingar. Vi bedömer att bolaget bör överväga att genomföra utbildningsinsatser avseende LOU.

Revisionsfråga	Svar
<p>Finns en ändamålsenlig ansvarsfördelning avseende upphandlingar?</p>	<p>Ja. Det är få personer i bolaget som genomför upphandlingar.</p>
<p>Säkerställer AB Ystad Saltsjöbad att det finns tillräcklig kompetens samt att ansvariga erbjuder ett tillräckligt stöd för att utföra upphandlingar?</p>	<p>Nej. Bolaget har inte genomfört några utbildningsinsatser på området.</p>
<p>Finns en tillräcklig intern kontroll inom upphandlingar och inköpsområdet?</p>	<p>Delvis. Risker förknippat med leverantörsfakturor har riskbedömts som en del i internkontrollarbetet. Samtidigt visar granskningen att det saknas kontroll och uppföljning av att upphandlingar genomförs enligt LOU samt när avtal löper ut.</p>

Vi rekommenderar AB Ystad Saltsjöbad att:

- ▶ Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- ▶ Införa kontroller av efterlevnaden av LOU vid upphandlingar samt att inköp genomförs från de leverantörer som bolaget tecknat avtal med (leverantörstrohet).

9.5. Ystad Teateraktiebolag

Vi bedömer att det finns en tydlig ansvarsfördelning i praktiken, till följd av att det är få personer i bolaget som genomför upphandlingar. Däremot bedömer vi att det är en brist att bolaget inte har konkretiserat de koncernövergripande riktlinjerna till bolagsspecifika rutiner. Det är positivt att bolaget har identifierat upphandling som ett utvecklingsområde samt att det finns ambitioner om att genomföra upphandlingar samt upprätta egna styrdokument på området.

Vidare bedömer vi att styrelsen inte har säkerställt att det finns en tillräcklig intern kontroll och kompetens inom området. Bedömningen görs mot bakgrund av att det saknas utbildningsinsatser på området samt att det inte genomförs några systematiska kontroller av efterlevnaden av LOU vid upphandlingar eller att inköp genomförs från de leverantörer som bolaget tecknat avtal med (leverantörstrohet).

Vi ser positivt på att den interna kontrollplanen omfattar ett område avseende inköpsrutiner. Däremot bedömer vi att bolaget behöver utveckla sin uppföljning av den interna kontrollplanen. Bedömningen görs mot bakgrund av att det inte går att utläsa resultatet av genomförda kontroller.

Revisionsfråga	Svar
Finns en ändamålsenlig ansvarsfördelning avseende upphandlingar?	Ja. Det är få personer i bolaget som genomför upphandlingar.
Säkerställer Ystad Teateraktiebolag att det finns tillräcklig kompetens samt att ansvariga erbjuds ett tillräckligt stöd för att utföra upphandlingar?	Nej. Bolaget har inte genomfört några utbildningsinsatser på området.
Finns en tillräcklig intern kontroll inom upphandlingar och inköpsområdet?	Nej. Bolaget genomför inga systematiska kontroller av efterlevnaden av LOU eller leverantörstrohet.

Vi rekommenderar Ystad Teateraktiebolag att:

- ▶ Överväga behovet av bolagsspecifika rutiner som tydliggör tillvägagångsätt vid upphandlingar.
- ▶ Införa kontroller av efterlevnaden av LOU vid upphandlingar samt att inköp genomförs från de leverantörer som bolaget tecknat avtal med (leverantörstrohet).
- ▶ Se till att anställda som genomför upphandlingar har adekvat kompetens och får tillräcklig utbildning.
- ▶ Utveckla uppföljningen av den interna kontrollplanen så att det framgår vilka eventuella avvikelser som har konstaterats samt hur dessa ska hanteras.

Ystad 15 november 2023

Anna Färdig
EY

Amanda Abrahamsson
EY

10. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ VD AB Ystad Saltsjöbad
- ▶ VD Ystad Energi AB
- ▶ Ansvarig för administration Ystad Energi AB
- ▶ Upphandlingsresurs för de kommunala bolagen, Ystad kommun
- ▶ VD Ystad Hamn Logistik AB
- ▶ Ekonomichef Ystad Hamn Logistik AB
- ▶ VD Ystad Teateraktiebolag
- ▶ VD Ystadbostäder AB & Ystad Industrifastigheter AB
- ▶ Ekonomichef Ystadbostäder AB & Ystad Industrifastigheter AB
- ▶ Förvaltningschef Ystadbostäder AB & Ystad Industrifastigheter AB

Analyserade dokument

Ystadbostäder AB och Ystad Industrifastigheter

- ▶ Inköpsprocessen i Ystads kommun, 2021-09-06
- ▶ Inköpsstrategin för Ystads kommun, 2021-09-06
- ▶ Leverantörsfakturer 2022 AB Ystadbostäder
- ▶ Leverantörsregister AB Ystadbostäder
- ▶ Leverantörslista 100 tkr och upp till 700 tkr
- ▶ Leverantörslista 700 tkr och uppåt
- ▶ Rutinbeskrivning avrop
- ▶ Rutiner för direktupphandling, 2021-09-06
- ▶ Rutiner till inköpsstrategin, 2021-09-06
- ▶ Uppföljning av intern kontroll 2022 AB Ystadbostäder
- ▶ Attestförteckning YBAB 2023 inklusive avropsbelopp
- ▶ Utbildning 20231010
- ▶ PM Genomgång av Ystadbostäders olika policys samt Help 24
- ▶ Avtal 2022 Ystad industrifastigheter
- ▶ Avtal 2022 Ystadbostäder AB

Ystad Teateraktiebolag

- ▶ Internkontroll 2022
- ▶ Internkontroll 2023

Ystad AB Saltsjöbad

- ▶ Internkontrollplan 2023
- ▶ Risk- och väsentlighetsanalys

Ystad Hamn Logistik AB

- ▶ Riktlinjer vid direktupphandling
- ▶ Process direktinköp
- ▶ Inköps- och upphandlingspolicy
- ▶ Beloppsgränser tröskelvärden gällande fr.o.m. februari 2022

Ystad Energi AB

- ▶ YEAB orgschema
- ▶ YEAB flödesschema, granskning av upphandling till faktura
- ▶ Delårsrapport 2, 31 augusti 2023
- ▶ Inköpsberättigade YE 2018-01-29
- ▶ Avtal bolagsupphandlare 2017
- ▶ Attestlista 2023-04-17
- ▶ Inköpsprocessen i Ystads kommun, 2021-09-06
- ▶ Inköpsstrategin för Ystads kommun, 2021-09-06
- ▶ Rutiner för direktupphandling, 2021-09-06
- ▶ Rutiner till inköpsstrategin, 2021-09-06

11. Revisionskriterium

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

De grundläggande principerna är att offentlig verksamhet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt, icke-diskriminerande och öppet sätt. Den upphandlande myndigheten ska tilldela den leverantör ett kontrakt, vars anbud är det ekonomiskt mest fördelaktiga för myndigheten. Anbudet ska utvärderas på någon av följande grunder:

- ▶ Bästa förhållandet mellan pris och kvalitet
- ▶ Kostnad
- ▶ Pris

När upphandlande myndigheter och enheter (upphandlande organisationer) inom offentlig sektor gör inköp måste de följa vissa bestämmelser för att på bästa sätt ta tillvara konkurrensen på marknaden och hushålla med skattemedlen. Detta framgår av reglerna för offentlig upphandling. Offentlig upphandling finns till för att ta vara på en rad samhällsintressen, bland annat främja kostnadseffektivt användande av skattemedel.

Myndigheten ska ha riktlinjer för direktupphandling. Enligt 19 a kap. 11§ så ska en upphandlande myndighet dokumentera genomförandet av en direktupphandling om upphandlingens värde uppgår till minst 100 000 kronor. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att myndigheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden.

Lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

En direktupphandling enligt LUF är möjlig att göra om värdet uppgår till högst 1 200 000 kr, inklusive värdet av eventuella options- och förlängningsklausuler. Värdet av en upphandling är det totala belopp som enligt den upphandlande enhetens uppskattning ska betalas enligt det eller de varukontrakt, tjänstekontrakt eller byggtreprenadkontrakt som ingår i upphandlingen.

En upphandlande enhet ska dokumentera genomförandet av en direktupphandling om upphandlingens värde uppgår till minst 100 000 kronor. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att enheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden. En upphandlande enhet ska besluta om riktlinjer för direktupphandling.

Vid direktupphandling ska den upphandlande enheten behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingen på ett öppet sätt

Styrdokument inom inköp och upphandling, Ystad kommunkoncern

Vi har tagit del av fyra styrdokument avseende upphandling: inköpsstrategin i kommunen, rutiner för direktupphandling, samt rutiner till inköpsstrategin. Samtliga styrdokument antogs av kommunfullmäktige 2021. Dessa styrdokument är framtagna av Ystad kommun och gäller för Ystads kommun och helägda bolag.

Inköpsstrategi för Ystads kommun och helägda bolag (version 2021-09-06)

Inköpsstrategin för kommunen och de helägda bolagen ska utgöra grund för prioritering och beskriver hur kommunen ska uppnå uppsatta mål inom området. Inköpsstrategin beskriver bland annat ansvarsfördelningen vid inköp kortfattat för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder, verksamhetsansvariga chefer, kommunens centrala inköpsfunktion samt bolagen. Inköpsstrategin gäller för alla inköp och upphandlingar av varor, tjänster och entreprenader i kommunen och bolagen.

I dokumentet beskrivs hur inköp ska ske på ett hållbart sätt samt beskrivs det strategiska förhållningssätt kommunen och bolagen ska ha i inköpsprocessen.

Rutiner till inköpsstrategin (version 2021-09-06)

Rutinerna till inköpsstrategin ska ange hur en fråga ska hanteras eller hur ett uppdrag ska verkställas. I dokumentet beskrivs arbete med strategiska upphandlingar, olika aktiviteter inom området, definition av de roller som urskiljs i anskaffningsprocessen, effektiv kravställning, samt hur arbetet med uppföljning ska ske.

Rutiner för direktupphandling (version 2021-09-06)

Kommunens rutiner för direktupphandling ska tydliggöra hur en fråga ska hanteras eller hur ett uppdrag ska verkställas inom området. Rutinerna för direktupphandling beskriver arbetsprocessen från att ett behov uppkommer till dess att avtal skrivs. Dokumentet innehåller även en blankett för dokumentation av direktupphandlingar samt anvisningar för hur denna blankett skall fyllas i. Enligt dokumentet ska rutinerna revideras efter två år. Då rutinerna antogs 2021 ska de revideras senast i december i år, 2023.